

Sygn. akt **VII Ga 84/13**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Topczewska (spr.)

Sędziowie: SO Karol Jaszkowski

SO Irena Cywoniuk

Protokolant: Małgorzata Gromotowicz

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w O.

z dnia 31 stycznia 2013 roku, sygn. akt V GC 461/12

I. Zmienia zaskarżony wyrok:

- w pkt. I ppkt. 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 28.574,67 zł (dwadzieścia osiem tysięcy pięćset siedemdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym od dnia 06.08.2011r. do dnia zapłaty;

- w pkt. I ppkt. 3 w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.475,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

- w pkt. II ppkt. 2 w ten sposób, że zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 28.575,10 zł (dwadzieścia osiem tysięcy pięćset siedemdziesiąt pięć złotych dziesięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami w stosunku rocznym od dnia 06.08.2010 r. do dnia zapłaty;

- w pkt. II ppkt. 3 w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.475,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 3.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.258,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą, w tym kwotę 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 57 149,33zł. wraz z ustawowymi odsetkami tytułem zwrotu zatrzymanej kaucji w związku z wykonywaniem wentylacji w obiekcie J. we W.. Sprawie nadano sygnaturę V GC 461/12 .

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa na koszt powoda podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia .

W kolejnym pozwie powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwoty 57 150, 15 zł. z ustawowymi odsetkami tytułem zwrotu zatrzymanej kaucji w związku z wykonywaniem wentylacji w obiekcie J. C. we W. wskazując ,że spełnił się warunek do jej zwrotu .

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa na koszt powoda podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia .

Sąd Rejonowy w O. postanowieniem z dnia 17.01.2013r. połączył sprawę V GC 461/12 i sprawę V GC 462/13 do wspólnego rozpoznania i sprawę prowadził za sygnaturą V GC 461/12 .

Sąd ten wyrokiem z dnia 31.01.2013r. :

- w zakresie roszczenia o zapłatę kwoty 57 149,33 zł. w pkt I zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28 574,66zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 06.08.2011r. do dnia zapłaty, w pkt II powództwo w pozostałej części oddalił ,zaś w pkt III zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 492,00zł. tytułem zwrotu części kosztów procesu zaś pozostałe koszty wzajemnie zniósł .

- w zakresie kwoty 57 150, 15zł. w pkt I zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28 575,10 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 06.08.2011r. do dnia zapłaty, w pkt II powództwo w pozostałej części oddalił zaś w pkt III zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 492,00zł. tytułem zwrotu części kosztów procesu , a pozostałe koszty wzajemnie zniósł .

Sąd ten ustalił ,że strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarły szereg umów o dzieło .Łącznie powódka otrzymała pięć zleceń , których przedmiotem było wykonanie instalacji wentylacji w obiekcie J. C. we W. . Powódka wykonała zleczone prace i wystawiła pozwanej faktury VAT. Pozwana z kwot wskazanych w fakturach – zgodnie ze zleceniem – zatrzymywała 10 % wartości każdej z faktur .Zgodnie z ustaleniami 50% zatrzymanej kwoty miało być zwrócone po odbiorze obiektu przez inwestora zaś pozostałe 50 % po upływie okresu gwarancyjnego (12 miesięcy od daty odbioru przez inwestora). Łącznie pozwana zatrzymała z tego tytułu kwotę 114 299,48zł. Inwestor odebrał inwestycję w dniu 05.08.2010r. Powódka pismami z dnia 11.08.2010r. i 22.02.2011r. wzywała pozwaną do zwrotu zatrzymanych kaucji. Jako ,że pozwana nie zareagowała na wezwanie powódka wystąpiła na drogę postępowania sądowego.

W ocenie Sądu roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie jedynie w zakresie połowy dochodzonej kwoty. Zawarte przez strony umowy były umowami o dzieło i roszczenia wynikające z tych umów przedawniają się z upływem 2 lat od oddania dzieła , a jeżeli dzieło nie zostało oddane od dnia , w którym zgodnie z umową miało być oddane. W ocenie Sądu skoro obiekt został odebrany przez inwestora w dniu 05.08.2010r. , to z tą datą powstał obowiązek zwrotu po stronie pozwanej 50 % zatrzymanej kaucji i z tą datą rozpoczął bieg termin przedawnienia połowy zatrzymanej i upłynął w dniu 05.08.2012r.

W okresie tym powódka nie wytoczyła powództwa o zapłatę i nie przedstawiła dowodu na okoliczność wykazania, że miało miejsce przerwanie biegu przedawnienia . Jako ,że z roszczeniem wystąpiła dopiero w dniu 20.09.2012r.

to okazało się one w połowie przedawnione. W tym stanie rzeczy Sąd uwzględnił podniesiony w tym przedmiocie przez pozwanego zarzut przedawnienia. Nie uznał natomiast za uzasadniony zarzut przedawnienia roszczenia w pozostałej części, albowiem kolejne 50 % kwot zatrzymanych tytułem zabezpieczenia jakości wykonanych robót miało być zwrócone po upływie 12 miesięcy od dokonania odbioru. Termin przedawnienia rozpoczął więc bieg w dniu 05.08.2011r. i zakończył w dniu 05.08.2013r. Pozew w tej części wniesiony został w dniu 20.09.2012r., zatem w tym zakresie zarzut przedawnienia okazał się nieuzasadniony i Sąd na podstawie art. 627 k.c. zasądził w obu sprawach kwotę odpowiadającą 50 % wartości „kaucji” zatrzymanej przez pozwaną. O odsetkach rozstrzygnął na mocy art. 481 k.c. zasądzając je od dnia wymagalności roszczenia zaś o kosztach postępowania orzekł na mocy art. 100 k.p.c.

Apelację od wyroku w części oddalającej roszczenie oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wniósł powód. Orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 646 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że roszczenie wykonawcy w stosunku do zamawiającego dotyczące zwrotu kaucji gwarancyjnej na zabezpieczenie jakości wykonanych robót jest roszczeniem wynikającym z umowy o dzieło a okres jego przedawnienia wynosi 2 lata. Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie roszczenia w całości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Poza sporem jest, że powód wykonał zlecone przez pozwanego roboty w całości i ziścił się warunek do zwrotu zatrzymanej kaucji. W toku postępowania nie była kwestionowana wysokość kwot dochodzonych przez powoda z tego tytułu. Z uwagi na okoliczność, że pozwany w odpowiedzi na pozew zgłosił zarzut przedawnienia roszczenia, istotną dla rozstrzygnięcia sprawy kwestię, stanowiło ustalenie charakteru zatrzymanych przez pozwanego środków pieniężnych, w tym czy żądanie powoda stanowiło w istocie roszczenie wynikające z umowy o dzieło (w związku z czym stosowało się 2 letni termin przedawnienia z art. 646 k.c.), czy też nie było podstaw do przyjęcia takiej kwalifikacji, w związku z czym należało przyjąć na podstawie art. 118 k.c. trzy letni termin przedawnienia.

Sąd Okręgowy po poddaniu analizie zapisów łączącej strony umowy nie podziela stanowiska zajętego przez Sąd I instancji, iż żądanie powoda wynika z umowy o dzieło.

Tego bowiem rodzaju roszczenia wyszczególnione są enumeratywnie w tytule XV kodeksu cywilnego (art. 627- 635). Należą do nich między innymi roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za wykonane dzieło, prawo do odstąpienia od umowy czy żądanie zwrotu nie zużytych materiałów. Brak jest jednak wśród nich zapisów dotyczących zabezpieczenia roszczeń w zakresie należytego wykonania umowy. Nie istnieją też uzasadnione podstawy, aby rozszerzać katalog roszczeń objętych powołanymi wyżej przepisami.

Zastrzeżenie w wiążącej stronie umowy prawa do zatrzymania 10% wartości każdej z faktur na poczet jakości wykonanych prac należało traktować jako dodatkowe zastrzeżenie umowne, dopuszczalne w ramach swobody umów i nie mieszczące się w kategorii roszczeń wynikających z umowy o dzieło.

Sąd II instancji przychylił się do stanowiska skarżącego zawartego w apelacji, iż zatrzymana kwota straciła status należności wynikającej z zapłaty ceny, a zaczęła podlegać regulacji wynikającej z funkcji jaką miała spełniać –funkcji gwarancyjnej.

Konsekwencją uznania, iż żądanie powoda nie stanowiło roszczenia wynikającego z umowy o dzieło, było przyjęcie 3 letniego terminu przedawnienia jako, że roszczenie dotyczyło prowadzonej przez strony działalności gospodarczej. Wobec powyższego nie zachodziły podstawy do uznania, że żądanie zwrotu części kaucji wymagalnej z dniem 12 miesięcy od odbioru obiektu przez inwestora uległo przedawnieniu. Skoro bowiem roszczenie w tym zakresie stało się wymagalne z dniem 05.08.2010r. to przedawniłoby się z dniem 05.08.2013r. Jako, że powód w dniu 20.09.2012r. wniósł pozew, tym samym przerwał bieg przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 k.c.).

Mając powyższe na względzie Sąd zmienił wyrok w zaskarżonej części i w sprawie o zapłatę kwoty 57 149,33 zł. uwzględnił roszczenie powoda w zakresie kwoty 28 574,67zł. zaś w sprawie o zapłatę kwoty 57 151 zł. uwzględnił jego roszczenie w zakresie kwoty 28 575,10zł. Ustawowe odsetki w pierwszej sprawie zasądzone zostały zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 06.08.2011r., zaś w drugiej sprawie od dnia wymagalności to jest od dnia następnego po dniu odbioru obiektu przez inwestora.

W efekcie zmianie podlegało także rozstrzygnięcie Sądu I instancji o kosztach postępowania. Na koszty te w pierwszej i w drugiej sprawie składała się opłata od pozwu w kwocie 2 858zł., wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 3 600zł. a także opłata od złożonego pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17,00zł. Podstawę prawną rozstrzygnięcia w tym przedmiocie stanowił art. 98 k.p.c. w zw. z art. 109 § 2 k.p.c. i § 6 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł na mocy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 109 § 2 k.p.c. i § 6 ust. 5 i § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez R. prawnego ustanowionego z urzędu. Na koszty te składała się opłata od apelacji (2 x 1 429,00zł.) oraz koszty zastępstwa procesowego (2 x 1200,00zł).

Sąd orzekając o wysokości wynagrodzenia pełnomocnika procesowego powoda wziął pod uwagę nakład jego pracy, w tym czynności podjęte w II instancji czynności.